

EXPUNERE DE MOTIVE

Sistemul Asigurărilor Sociale reprezintă cea mai puternică expresie instituțională a solidarității umane și în același timp constituie un mijloc de a asigura un standard minimal de viață pentru o proporție considerabilă de cetățeni ai României.

Articolul 3 al Tratatului Uniunii Europene prevede, printre altele: *“Uniunea combate excluziunea socială și discriminările și promovează justiția și protecția socială”*.

De asemenea, câteva din principiile recent aprobatului Pilon European al Drepturilor Sociale se referă la demersuri pentru *“protecție socială adecvată”*.

Codul European pentru Securitate Socială, instrument care standardizează minimal protecția socială recomandă *stabilirea nivelului diverselor prestații sociale astfel încât să confere beneficiarului accesul la coșul zilnic*.

În egală măsură, Carta Europeană Socială Revizuită prevede la art. 12 *dreptul unitar la securitate socială*. Conform art. 12, alin. 3 statele semnatare se angajează *„să depună eforturi pentru a aduce treptat regimul de securitate socială la un nivel mai ridicat”*. Articolul 30 prevede de asemenea ca statele semnatare *„să ia măsuri în cadrul unei abordări globale și coordonate”* pentru a promova accesul persoanelor aflate într-o situație de excludere socială sau sărăcie la angajare, la asistență socială și alte beneficii asigurate de stat. România, ca stat semnatar al ambelor tratate, se angajează să protejeze persoanele aflate într-o situație de sărăcie și să le asigure necesarul zilnic într-un mod nearbitrar și coordonat.

Mai mult, Strategia Europa 2020, adoptată și de România, prevede și *măsuri active pentru reducerea numărului de persoane aflate în sărăcie și risc de excluziune socială* (ARPE).

Indicatorul Social de Referință (ISR) reprezintă o modalitate de calcul unitară prin care toate prestațiile sociale se raportează la o anumită valoare: venitul minim garantat, indemnizația de șomaj, ajutorul pentru încălzire, alocația de stat pentru copii etc. Coeficientul de multiplicare pentru fiecare tip de prestație în parte se numește **Indicele Social de Inserție (ISI)**, care pentru alocația de stat pentru copil este de 0,168 din ISR, de exemplu – art. 14 din Legea 292/2011.

Astăzi, valoarea ISR este de 500 de lei și nu s-a modificat din anul 2008, atunci când a fost ultima dată stabilită prin OUG 126/2008, act normativ care completa art. 33 al Legii 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă.

Deși schimbarea valorii ISR conduce la actualizarea tuturor prestațiilor sociale acordate prin raportare la acesta, valoarea ISR a rămas aceeași de la introducerea sa. Indexările survenite în vederea asigurării coșului zilnic au fost, conform unui raport al Rețelei Europene de Politici Sociale *„arbitrare și urmând mai degrabă o logică politică”*, ele fiind operate prin mărirea fracțiunii din ISR și nu prin mărirea valorii ISR. Același raport menționează că, din cauza acestor indexări arbitrare și nesistematice, *obligația de a revizui valoarea veniturilor minime anual asumată de Guvern prin OUG 57/2009, act normativ de revizuire a legii 416/2001 nu a fost respectată*.

Actuala inițiativă legislativă propune **indexarea anuală a ISR cu 100% din rata inflației**, ca indicator ce reflectă creșterea anuală medie a prețurilor. Acest model de indexare nu este o noutate, ci este prevăzut deja în cazul pensiilor, respectiv în Legea 263/2010. În cazul în care inflația este negativă, IRS nu se indexează și rămâne la valoarea anului anterior.

Rata inflației reprezintă cel mai fidel instrument de cuantificare a variației indicelui mediu al prețurilor. Cum rațiunea prestației sociale este garantarea accesului la coșul zilnic pentru beneficiar, instituirea unui mecanism autonom de indexare anuală a ISR garantează subzistența pentru beneficiarii prestațiilor sociale.

Prin introducerea sistemului propus de indexare automată a ISR, rata inflației constituind un indicator economic neutru statul va putea îndeplini responsabilitatea de a asigura standarde sociale minimale tuturor cetățenilor, indiferent de alte criterii conjuncturale, inclusiv politice și electorale. Eliminarea arbitrarului din metoda de indexare a ISR va aduce stabilitate socială și economică, prin predictibilitatea bugetului necesar și a efectelor sociale produse prin aplicarea sa.

În același timp, indexarea automată a ISR cu un coeficient rezonabil raportat la evoluția generală a prețurilor din economie nu produce doar efecte pe plan social, ci elimină eventuale derapaje la nivel bugetar. Existența sistemului automat de indexare propus prin prezenta lege elimină nevoia de majorări bruște care în general au caracter impredictibil și pot produce dezechilibru în sistemul bugetar. În prezența sistemului automat de indexare nu se mai poate argumenta oportunitatea intervențiilor legislative subsecvente asupra cuantumului ISR.

Sursa de finanțare a prevederilor prezentei inițiative legislative va fi asigurată prin suplimentarea bugetului Asigurărilor Sociale de Stat și a bugetelor Unităților Administrativ-Teritoriale dedicate Asigurărilor Sociale.

Față de cele prezentate mai sus, înaintăm prezenta propunere legislativă spre dezbateră și adoptare.

În numele inițiatorilor: Lucie Băy